

[Pradžia](#) > ... > [Teisės Specialistų Paieška](#) > [Eksperto Paieška](#) > Netherlands

Eksperto paieška

Turinį pateikė

Nyderlandai

Nyderlandai

I. Ekspertų sąrašai ir registrai

Nyderlanduose yra du registrai – vienas jų pirmiausia skirtas civilinei ir administracinei teisei (oland. *Landelijk Register van Gerechtelijke Deskundigen*, LRGD), kitas – baudžiamajai teisei (oland. *Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen*, NRGD). Taip pat yra Administracinės jurisdikcijos dėl aplinkos ir teritorijų planavimo patariamasis centras (oland. *Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening*, StAB) – nepriklausoma įstaiga, dirbanti išimtinai teismams, ir Nyderlandų medicinos specialistų išvadų teikėjų asociacija (oland. *Nederlandse Vereniging voor Medisch Specialistische Rapportage*, NVMSR). Be to, baudžiamosiose bylose veikia Nacionalinė kompetencijos agentūra (oland. *Landelijke Deskundigheidsmakelaar*, LDM), kuri tvarko įvairių sričių išorės ekspertų, kuriuos galima iškviešti padėti (policijos) tyrimuose, registrą. Galiausiai, yra Nusavinimo ir kompensavimo pagal administracinę teisę ekspertų registras (oland. *Register Deskundigen Onteigening en Bestuursrechtelijke Schadevergoeding*, DOBS).

Ekspertai registruose nurodomi pagal specializaciją. Ekspertų registrai tvarkomi skirtingai – LRGD, DOBS ir NVMSR yra privatūs subjektai, o NRGD ir StAB tvarko ir finansuoja Teisingumo ir saugumo ministerija. Teismai nėra atsakingi nei už registrų administravimą, nei už juose nurodytų ekspertų darbo kokybę. Nyderlanduose registrus prižiūrinčios įstaigos yra griežtai atskirtos nuo teismų. Teismai remiasi šių įstaigų teikiamomis kokybės garantijomis. Tačiau teisėjai dalyvauja LRGD ir NRGD sudarymo ir (arba) akreditavimo procedūrose.

Nuorodos:

- [Landelijk Register van Gerechtelijke Deskundigen](#)
- [Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen](#)
- [Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening](#)
- [Nederlandse Vereniging voor Medisch Specialistische Rapportage](#)
- [Stichting Register Deskundigen Onteigening en Bestuursrechtelijke Schadevergoeding](#)
- [Landelijke Deskundigheidsmakelaar](#)

NRGD / LRGD, NVMSR ir DOBS registrai bei StAB interneto svetainė yra viešai prieinami. Galima naudotis paieškos priemonėmis, tačiau bylos šalys negali konsultuotis su StAB registro ekspertais, nes jie paskiriami tik teismams patarti, o tokios konsultacijos sukeltų abejonių dėl ekspertų nepriklausomumo. Tačiau šalys gali prašyti teismo kreiptis į StAB. Funkcija „[Surasti ekspertą](#)“ gali būti naudojama tik LRGD registre esančių ekspertų paieškai. Ekspertus galima filtruoti pagal specializaciją. StAB dirbantys ekspertai taip pat registruojami LRGD. NRGD registrą galima pasiekti per šią nuorodą: [Paieška registre](#).

NVMSR nariams rengiami mokymai ir egzaminai – tik juos išlaikę jie gali būti laikomi teismo ekspertais ir įtraukti į registrą.

Kad būtų įtraukti į NRGD registrą, ekspertai turi būti akredituoti. Akredituojant ekspertus atsižvelgiama į sritį, kurios išmanymą ekspertai turėtų įrodyti, į ekspertų vaidmenį teisme ir į įgūdžius, kurie yra reikalingi norint būti geru teismo ekspertu. LRGD registras pagrįstas profesinių standartų, kuriuos nustato tam tikros srities profesinės įstaigos ir (prekybos) asociacijos, sertifikavimu, eksperto pareigų vykdymo mokymais ir nuolatinių mokymų sistema.

StAB taiko labai griežtą atrankos politiką, vykdo vidinius mokymus ir naudoja nuolatinio mokymosi sistemą. StAB ekspertų parengtoms išvadoms privalomai atliekamas tarpusavio vertinimas, o pateiktas išvadas periodiškai peržiūri išorinio vertinimo komitetas.

Ekspertai neprivalo duoti priesaikos. Gavus oficialių skundų, kad ekspertai nesilaiko įvairiems teismams taikomų elgesio taisyklių (šios taisyklės yra iš esmės panašios), ekspertai iš registru gali būti pašalinti.

Registrus atnaujina už jų priežiūrą atsakingos administracinės įstaigos.

II. Ekspertų kvalifikacija

Kad ekspertas būtų įtrauktas į LRGD registrą, jis turi būti narys profesinėje įstaigoje, kuri nustato profesinius standartus ir išsilavinimo reikalavimus. Ekspertai, siekiantys būti priimti į NRGD, taip pat turi atitikti griežtus išsilavinimo reikalavimus. Šio registro ekspertai dažnai yra profesinės organizacijos nariai, tačiau yra nišinių sričių, kuriose nėra profesinių organizacijų, – tokiu atveju narystė profesinėje organizacijoje nėra privaloma. Kad ekspertai būtų įtraukti į STAB, LRGD ir NRGD registrus, jie privalo nuolat dalyvauti mokymuose. Pavyzdžiui, STAB tam skiria 15 proc. laiko. LRGD registre esantys ekspertai turi dalyvauti tęstiniuose mokymuose ne trumpiau nei 6 valandas per metus. Profesinės įstaigos dažnai akredituoja mokymosi institutus, kurie turi įrodyti, kad mokymai iš tikrųjų vyko, mokymų įstaigų interneto svetainėse pateikdami registracijos sąrašus. Tokie mokymai turi dvejopą paskirtį – tobulinti su teismais susijusius įgūdžius ir didinti kompetenciją.

III. Ekspertų atlyginimas

Baudžiamosiose ir administracinėse bylose ekspertams atlyginimą moka valstybė. Yra nustatyta fiksuotų tarifų sistema, o ekspertai turi iš anksto pateikti išlaidų sąmatą ([2003 m. dekretas dėl mokesčių baudžiamosiose bylose](#)). StAB registre tai tvarkoma kitaip – StAB ekspertams atlyginimą moka Teisingumo ir saugumo ministerija. Civilinėse bylose už pasitelktą ekspertizę moka bylos šalys.

IV. Ekspertų atsakomybė

Ekspertai gali būti traukiami atsakomybėn pagal bendrąją sutarčių teisę ir deliktų teisę. Ekspertai nei įstatymu, nei paskirto teisėjo nurodymu nėra įpareigojami apsidrausti civilinės atsakomybės draudimu. Tačiau ekspertus gali apdrausti bendrovė, kurioje jie dirba. Savarankiškai dirbantys ekspertai savo nuožiūra nusprendžia, ar reikia apsidrausti, tačiau kai kuriose profesinėse įstaigose atsakomybės draudimas yra privalomas.

V. Papildoma informacija apie procesą dalyvaujant ekspertams

Pagrindinės Nyderlandų teismų ekspertams taikomos teisės aktų nuostatos yra Civilinio proceso kodekso (oland. *Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*) 194 straipsnis, Bendrojo administracinės teisės įstatymo (oland. *Algemene wet bestuursrecht, Awb*) 8:47 straipsnis ir Ekspertų baudžiamosiose bylose įstatymas (oland. *Wet deskundige strafzaken*) (Baudžiamojo proceso kodekso 51i straipsnis).

Šie įstatymai sudaro vieningą sistemą – išsamios informacijos galima rasti ekspertams civilinėse bylose skirtose gairėse (oland. [Leidraad deskundigen civiele zaken](#)) ir medicinos ekspertams administracinėse bylose skirtose gairėse (oland. [Leidraad medisch deskundigen bestuursrechtelijke zaken](#)).

Teismo ekspertams baudžiamosiose bylose taikomas [NRGD elgesio kodeksas](#) (turintis teisinį pagrindą), [Teismų tarybos nustatytas elgesio kodeksas teisės ekspertams civilinėse ir administracinėse bylose](#), taip pat Centrinio apeliacinio teismo parengtas elgesio kodeksas teismo ekspertams. StAB turi savo elgesio kodeksą, o Valstybės tarybos Administracinės teisės skyrius – ekspertams skirtą elgesio kodeksą. Daugumos sričių ekspertizei yra taikomi papildomi kokybės arba ekspertų kvalifikacijos reikalavimai.

Eksperto (oland. *deskundige*) statusas nėra saugomas.

1. Ekspertų skyrimas

Ekspertus gali skirti teismas arba proceso šalys. Administraciniame procese ekspertai skiriami panašiai kaip civiliniame procese ir skiriasi tik tai, kad administracinio proceso išlaidas padengia valstybė, o civilinio – proceso

šalys. Visais atvejais teismo paskirtas ekspertas privalo atsakyti į teismo užduotus klausimus (gali konsultuotis su proceso šalimis). Kai procesas vyksta baudžiamajame teisme, ekspertą gali paskirti prokuroras arba teisėjas tyrimo etape. Šiuo tikslu yra sudarytas įstatymais reglamentuojamas registras, į kurį įtraukti ekspertai turi atitikti griežtesnius reikalavimus negu civiliniame ir administraciniame procese. Visi teismo paskirti ekspertai yra teisiškai įpareigoti informuoti apie visus interesų konfliktus.

1.a. Skyrimas teismo sprendimu

Civilinis teismas gali savo nuožiūra paskirti ekspertą *ex officio* arba pagal atskirą ginčo šalies prašymą, jeigu tam tikrų faktų kitaip nustatyti neįmanoma. Tokiu atveju posėdis atidedamas iki tada, kai jau bus pateikta eksperto išvada. Teismas iš esmės gali savo nuožiūra paskirti bet kokią, jo nuomone, tinkamą asmenį ekspertu. Tačiau beveik visi teismai ekspertą skiria iš atitinkamo registro. Ekspertas privalo pranešti teismui apie bet kokią interesų konfliktą. Teismo paskirti ekspertai turi teisę susipažinti su dokumentais, susijusiais su byla. Civilinėse bylose ypač griežtos taisyklės taikomos išorės ekspertams, su kuriais paskyrimo metu konsultuojasi paskirtasis ekspertas. Pavyzdžiui, šalys turi iš anksto žinoti, su kuriais asmenimis konsultuojamasi ir kokie klausimai jiems užduodami.

1.b. Skyrimas šalių sprendimu

Jeigu ekspertą skiria šalys, paprastai jos tai daro teismo proceso pradžioje siekdamos pagrįsti savo argumentus. Teismas gali remtis ekspertų išvadomis, kad priimtų sprendimą byloje. Teisėjas gali skirti ekspertą šalių prašymu bet kuriuo proceso metu. Visi privalo dirbti pagal teismo paskirtiems ekspertams taikomas taisykles ir elgesio kodeksus.

Abi šalys gali prašyti paskirti konkretų ekspertą. Tokiais atvejais netaikomos jokios specialios taisyklės. Teisėjas gali nurodyti abiem šalims skirti bendrą ekspertą, tačiau tokia praktika nėra dažna.

2. Procesas

2.a. Civilinis procesas

Teismas stebi ekspertų atliekamų tyrimų pažangą tik laiko valdymo tikslais. Eksperto darbo kokybė nėra kontroliuojama, o sprendimuose ekspertas nėra nurodomas. Tačiau StAB nuolat sulaukia teismų atsiliepimų apie ekspertų darbą, nors ir retai dalyvauja civilinėse bylose.

Šalys gali ginčyti eksperto išvadą pateikdamos savo argumentus arba prieštaraujančią išvadą. Teismai eksperto išvados laikyti neprivalo, tačiau paprastai priima savo paskirto eksperto nuomonę. Šalių paskirti ekspertai paprastai būna mažiau įtakingi nei teismo paskirti ekspertai. Nėra procedūrų, pagal kurias ekspertai susitiktų iki teismo arba būtų atliekama jų kryžminė apklausa siekiant apibrėžti klausimus ir padėti teismui suprasti skirtumus.

Ekspertams yra leidžiama per procesą bendrauti su šalimis, tačiau tik jeigu tai būtina siekiant išsiaiškinti faktus. Tai turi būti daroma dalyvaujant visoms šalims. Ekspertas privalo rengti susitikimus dalyvaujant visoms šalims, kad surinktų jų pastabas, išskyrus atvejus, kai tai neleidžiama pagal profesinius standartus (pvz., medicininiais atvejais).

1. Ekspertų išvados

Nyderlandai turi ekspertų išvadų rengimo modelį. Reikalaujama, kad ekspertai pateiktų preliminarą išvadą, kurią šalys turi teisę komentuoti. Ekspertai turi atsižvelgti į šalių pastabas ir preliminarinioje, ir galutinėje išvadoje. Išvada nėra taikomi jokie kiti konkretūs reikalavimai. Jeigu teismas tai nurodo, pavyzdžiui, jeigu kyla papildomų klausimų, ekspertas turi parengti papildomą išvadą. Išvada paprastai pateikiama raštu, tačiau gali būti pristatyta ir žodžiu per teismo posėdį.

2. Teismo posėdis

Ekspertui nurodoma dalyvauti teismo posėdyje tik išimtiniais atvejais. To gali prašyti šalys arba tai gali nurodyti teismas. Kryžminė apklausa paprastai nerengiama.

2.b. Kita

Skirtumai tarp civilinių ir kitų procedūrų nėra reikšmingi.

Čia pateikta informacija gauta vykdant projektą „Surasti ekspertą“ iš nacionalinių kontaktinių centrų, kuriuos atrinko [Europos ekspertizės ir ekspertų institutas EEEI](#).

■ Paskutinis naujinimas: 16/10/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.